

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	14 oktober 2025	n.v.t.

Onderwerp

Verslaglegging Omgevingswaarden Wateroverlast

Advies

1. Vast te stellen de brief over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland
2. Vast te stellen de brief over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Hoogheemraadschap van Rijnland
3. Vast te stellen de brief over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
4. Vast te stellen de brief over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Hollandse Delta
5. Vast te stellen de brief over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rivierenland
6. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de brief aan het college van dijkgraaf en heemraden van de vijf Zuid-Hollandse waterschappen over de verslaglegging van de monitoring van de omgevingswaarden wateroverlast.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. GS-brief aan het Hoogheemraadschap van Delfland over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast
2. GS-brief aan het Hoogheemraadschap van Rijnland over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast
3. GS-brief aan het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast
4. GS-brief aan het Waterschap Hollandse Delta over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast
5. GS-brief aan het Waterschap Rivierenland over de verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast
6. Verslagleggingsformat monitoring omgevingswaarden wateroverlast

1 Toelichting voor het College

In het Bestuursakkoord Water uit 2011 is afgesproken dat provincies de kaders stellen voor het voorkomen van regionale wateroverlast. In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zijn omgevingswaarden opgenomen voor wateroverlast. Het betekent de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft bij het voorkomen of beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater als gevolg van neerslag. De omgevingswaarden zijn uitgedrukt als de kans dat het peil van het oppervlaktewater het niveau van het maaiveld overschrijdt. De waterschappen spannen zich als beheerder van de regionale wateren in om deze omgevingswaarden te realiseren. In de omgevingsverordening is 1 januari 2028 opgenomen als deadline om te voldoen aan deze omgevingswaarden voor de waterschappen.

In de verordening zijn ook regels opgenomen over de monitoringsrol van waterschappen en de rapportage daarover aan de provincie. In artikel 10.1 staat dat waterschappen minimaal eens per jaar aan GS rapporteren over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma. In dit programma zijn ook maatregelen opgenomen met betrekking tot het voorkomen of beperken van wateroverlast. In artikel 13.4 staat dat het waterschapsbestuur een verslag opstelt voor GS over de waterstaatkundige toestand van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren die bij het waterschap in beheer zijn.

In de praktijk rapporteren waterschappen nu niet aan de provincie over wateroverlast. Daardoor heeft de provincie geen goed beeld van de knelpunten op het gebied van het voorkomen van wateroverlast en kan het moeilijk de inspanningen van de vijf waterschappen vergelijken. Ook kan de provincie de knelpunten wateroverlast niet meegeven aan gebiedspartners in de gebiedsprocessen (ZH-PLG/NOVEX).

Ambtelijk is met de waterschappen gesproken over monitoring van en rapportage over de omgevingswaarden wateroverlast. Zij begrijpen dat de provincie meer informatie wil ontvangen over de voortgang op het thema wateroverlast. Het voorstel is dat waterschappen vanaf april 2026 starten met het jaarlijks informeren van de provincie over de monitoringsresultaten en de beoordeling daarvan. Daarvoor is in samenwerking met de waterschappen een rapportagevoorschrift ontwikkeld (bijlage 2). Op basis van artikel 13.4 dient het verslag tenminste de volgende elementen te bevatten:

- Samenvatting (voor bestuurders);
- Hoe is het systeem doorgerekend (uitgangspunten, klimaatscenario, etc.);
- Wat zijn de resultaten (% en ha dat wel/niet voldoet incl. kaarten);
- Duiding van de resultaten (inspanningsverplichting, doelmatigheid etc.);
- Hoe omgaan met knelpunten? (maatregelen, uitzondering, etc.).

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.13, eerste lid, onderdeel b, van de Omgevingswet is de provincie verplicht om omgevingswaarden vast te stellen voor wateroverlast. In artikel 5.6 e.v. van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening is hier uitvoering aan gegeven. Het waterschap houdt bij de waterstaatkundige verzorging van zijn beheergebied rekening met deze omgevingswaarden en treft daarvoor de noodzakelijke maatregelen. De provincie houdt hierbij toezicht op het waterschap. In artikel 13.3 en 13.4 van de omgevingsverordening zijn regels voor het waterschap opgenomen over de monitoring en verslaglegging van de omgevingswaarden wateroverlast. Op basis hiervan beoordeelt de provincie of het waterschap aan zijn inspanningsverplichting heeft voldaan.

2 Voorafgaande besluitvorming

Er is geen voorafgaande besluitvorming geweest met betrekking tot dit voorstel.

3 Proces

Omdat de verslaglegging nu niet gebeurt, zijn de waterschappen op ambtelijk niveau en in de jaarlijkse voortgangsgesprekken geïnformeerd dat zij vanaf april 2026 de provincie jaarlijks moeten informeren over de monitoring omgevingswaarden wateroverlast. Dit geldt voor alle waterschappen behalve De Stichtse Rijnlanden en Amstel, Gooi en Vecht, omdat deze slechts voor een klein deel in de provincie Zuid-Holland liggen. Hierover zullen in overleg met de provincie Noord-Holland en Utrecht nadere afspraken gemaakt worden.

In de vast te stellen brief worden de waterschappen gevraagd om jaarlijks de provincie te informeren over de voortgang op het gebied van de omgevingswaarden wateroverlast op basis van de gemaakte afspraken over verslaglegging. Te beginnen medio april 2026, waarin gerapporteerd wordt over het jaar 2025. Naast de GS-brief is een format voor de verslaglegging uitgewerkt (bijlage 1) dat gezamenlijk met de waterschappen is opgesteld.

4 Participatie en rolname

Er heeft op meerdere momenten ambtelijke afstemming plaatsgevonden over de verslaglegging. Het format voor de verslaglegging is gezamenlijk opgesteld en het versturen van de bestuurlijke brief is ook ambtelijk afgestemd.

De provincie is verantwoordelijk voor het vaststellen van de omgevingswaarden wateroverlast in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Daarnaast is de provincie verantwoordelijk voor het toezichthouden op de inspanning van het waterschap om aan de omgevingswaarden te voldoen. Dit inzicht is voor de provincie nodig om deze functie te vervullen, en de beleidsontwikkeling juist op deze inzichten af te stemmen.

5 Communicatiestrategie

Bij instemming met het GS-besluit worden de vijf waterschappen middels de GS-brief in de bijlage geïnformeerd. Zij zullen vanaf april 2026 volgens het voorschrift moeten rapporteren aan GS.

Vervolgens zal de provincie de resultaten van de verslaglegging evalueren en de samenvatting daarvan in Q3 2026 presenteren aan PS. Over de vaststelling van de brief aan de waterschappen wordt een publiekssamenvatting gepubliceerd op de provinciale website.